

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
 izhaja 6 krat na dan, razen nedelj in
 praznikov. Od 4. uri zvečer.
 Naročnina znanja:
 za celo leto . . . . . 24 kron
 za pol leta . . . . . 12 „
 za četrt leta . . . . . 6 „
 za en mesec . . . . . 2 kroni
 Naročnino je plačevati naprej. Na na-
 ročnino brez priložne naročnine se oprava
 ne odra.
 Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
 zvezne številke po 6 stotink (3 nve.);
 zvez Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).
 Telefon št. 870.

Oglasi
 se računajo po vrstah v petitu. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom
 Poslana, osmrtnice in javne zavnale do-
 mači oglasi itd. se računajo po pogodbe
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
 Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema upravlništvo. Naročnino in oglase
 je plačevati loco Trst.
 Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravlništvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Solske stvari v Istri.

Interpelacija poslancev Spinčića in tovarišev do njegove ekscelence gosp. ministerskega predsednika in voditelja ministerstva za notranje stvari in do njegove ekscelence gosp. ministra za nauk in bogočastje radi postopanja v stvarih šolske takse in šolskih stvarih sploh — v seji zbornice poslancev dne 29. maja 1901.

(Zvršetek.)
 Povečani izdatki v letu 1900 nasproti letu 1899: 6000 K na šolskih podporah; 6600 K za gluhomeme; 16.700 za deželni realni gimnazij v Pazinu.

Da bi pokrili te povečane izdatke in dosegli konečni rezultat, zmanjšanje 50.700 K, prihaja naslov 3 (kontribut) za šolske namene.) V podlago so vzeli znesek, v letu 1899 pre-
 liminirani za ta naslov, namreč 320.000 kron. Ta znesek je v proračunu za 1900 zmanjšana za 80.000 K, ki se, v kolikor je možno predvi-
 deti, stečejo v deželni šolski sklad pod na-
 slovom šolske takse, poleg onih 60.000 K, ki so pod tem naslovom (šolske takse) postavl-
 ljene v proračun. Po takem znašajo šolske
 takse za leto 1900 gotovo nad 180.000 K
 (na nad 30.000 otrok; dolžnih plačevati takso,
 po 6 K za vsacega);

e. k. deželni šolski svet preliminira zne-
 sek v naslovu šolske takse za isto leto na
 60000 K, torej za 120.000 K manje, nego
 se iztirja, ali je bilo iztirjano;

deželni odbor proračunja razun onih
 60000 K, preliminiranih od e. k. deželnega
 sveta v naslovu šolske takse, še drugih
 80000 K, torej tudi za 40000 K man-
 je, nego je skupni znesek na šol-
 skih taksah; z zneskom dokoalkov na
 šolskih taksah z 80000 K pokriva izdatke v
 znesku 29.300 K za šolske podpore, gluho-
 mome in deželni realni gimnazij, torej v na-
 mene, ki so izven ljudskega šolstva, ter po-
 rablja ostali znesek 50.700 K za zmanjšanje
 izdatkov za poučne namene;

in konečno ne omenja ni z jedno besedo
 onih 40000 K denarja na šolskih taksah, ki
 je bil na leto iztirjan nad 60000 in 80000
 kron.

Iz ljudske šole, za katerih
 snovanje so bile uvedene šol-
 ske takse?!

Na predlog šolskega odseka v deželnem
 zboru je večina deželnega zbora v zasedanju
 leta 1898 stavila, oziroma ponovila nič manje
 nego 17 resolucij, katerih večina je bila do-
 vedena do uresničenja. Mej temi je ona, pod

točko VIII, v kateri se pozivlja deželni od-
 bor, naj sredstev za snovanje novih ljudskih
 šol ne dovoli tako dolgo, dokler ne bo pred-
 ložena splošna predloga vseh krajev, kjer
 manjka ljudske šole. Torej, potem, ko so bile
 šolske takse uvedene za snovanje ljudskih
 šol in so bile iste tudi plačane, stavlja
 večina deželnega zbora nove zahteve, da bi
 snovanje ljudskih šol preprečala, o čemer je
 še pripomniti, da je bil tozadevni sklep na-
 perjen le proti snovanju hrvatskih in sloven-
 skih ljudskih šol, ker večina deželnega zbora
 sicer nič ne prigovarja snovanju italijanskih
 šol v hrvatskih krajih, in zahteva celó, naj
 se nepotrebne in v zakonu neopravičene učne
 moči na italijanskih šolah odbrže.

C. k. deželni šolski svet pa je storil
 sklep, da je vsako leto v vsej deželi osno-
 vati le po 3, reci tri šole. To je gorostasno,
 ali resnično.

Od šolskih taks, ki so bile uvedene za
 namene ljudskega šolstva, iztirjujejo letnih
 180.000 K, a za to naj bi snovali le po tri
 ljudske šole, ki stanejo deželo kakih 3000 K.
 Onih 180.000 v obiskovanje šole obvezanih
 otrok naj bi čakali 5, 10, 20, 30, 40, 50, da,
 60 let, predno dobe šolo!!! Tako postopajo
 ne le avtonomne dež. šolske oblasti, ampak
 tudi e. k. dež. šolski svet, in to vzlic zakonu o
 snovanju ljudskih šol in določanju učnega je-
 zika, kakor tudi o porabljanju denarjev iz
 šolskih taks! Ker pa e. k. deželni šolski
 svet po svoji večini sestoji iz členov, ki so
 imenovani od strani ali po nalogu državne
 osrednje oblasti in so podrejeni istej;

ker je izvedenje istrskega zakona o šol-
 skih taksah od 7. avgusta 1896 poverjeno
 njeg. ekscelenci gospodu ministru za notranje
 stvari in njeg. ekscelenci ministru za nauk in
 bogočastje in sta torej ona odgovorna za
 isto;

ker je za izvedenje državnega šolskega
 zakona, kakor tudi za izvedenje tozadevnega
 istrskega deželnega šolskega zakona odgovo-
 ren njegova ekscelence gospod minister za
 nauk in bogočastje, in ker je po § 59 dr-
 žavnega šolskega zakona in po § 1 deželnega
 šolskega zakona za Istro od 30. marca 1870
 št. 20 vsem v obiskovanje šole obvezanim
 otrokom dajati priložnost, da obiskujejo šolo ter
 je učni jezik določati po didaktičnih načelih
 in po § 5 državnega šolskega zakona v zvezi
 z odstavkom 3. člena XIX. državnega te-
 meljnega zakona od 21. decembra 1867 drž.

Jaz verujem ter vem, da ti je dobro pri
 Bogu in pri Jezuščeku, katerega si toliko
 ljubila. Vidiš, božičnega drevesa tu nisi do-
 čakala, pač pa si praznovala Božič pri samem
 dobrem Jezuščeku. Njemu sem oddala tebe,
 čisto, nedolžno svojo hčerko; vem, da sem
 te izročila v slavno, jasno bivališče — toda
 slabo, človeško sree tvoje matere vendar
 noče biti mirno. Ne čudi se temu, saj ti je
 znana naša pozemeljska slepota. Moje dete,
 ko bi mi vsaj v sanjah razodelo, da se po-
 čutiš dobro! Bila bi mirna, ko bi vedela
 vsaj to, kje te imam iskati v mislih, ali vsaj
 to, da moja molitev prodira do tebe! Vidiš,
 mnogo nadej sem stavila v tebe, dete moje;
 zlasti duševni darovi in zmožnosti, katere si
 imela od Boga, so me opravičevale v to.
 O teh ne dvomim, da bi bili zginiti, ali pa
 so prišli, ali še le pridejo k popolnosti; toda
 midva, tvoja roditelja, vendar tugujeva tudi
 za telesnim, zemeljskim življenjem tvojim.
 Tvoje dosedanje detinsko delovanje v hiši,
 na dvorišču in vrtu; tvoje ličice, živahno
 postavo tvojo, vse to pogrešamo bolešno.
 Tudi nadej, katere smo za bodočnost stavi-
 va-te, se ni moči odreči brez bolesti. Zatorej,
 ko sem te zgubila za to življenje, sem v
 svoji upornosti očitala Bogu, čemu te mi je
 dal, ko te mi pa zopet jemlje sedaj, ko sem

zakonik št. 142; in je bila e. k. vlada v raz-
 pravi proračuna v letu 1893 od strani visoke
 zbornice poslancev pozvana analogno tem za-
 konitim določbam:

stavljajo podpisani do njegove ekscel-
 ence gospoda ministerskega predsednika ka-
 kor voditelja ministerstva za notranje stvari
 in do njegova ekscelence gospoda ministra za
 nauk in bogočastje vprašanje:

1. Ali sta njiju ekscelenci pri volji, od-
 rediti potrebno, da se stori kraj zlorabi, ki
 se tira v Istri z zakonom o šolskih taksah,
 oziroma z denarji iz šolskih taks, ter da se
 bodo denarji šolskih taks porabljali v zakono-
 nito določene namene, namreč v snovanje
 ljudskih šol?

2. Ali sta njiju ekscelenci pri volji, na-
 stopiti z energijo, da se šolske razmere v
 Istri uravnajo po zahtevi pravice in jasnih
 določil zakona, oziroma tudi sklepov visoke
 zbornice poslancev, tako,

- a) da se bodo ljudske šole snovale tam,
 kjer še ne obstoje in kjer bi morale biti,
- b) da bo materini jezik šolskih otrok
 učni jezik?

Politični pregled.

V TRSTU, dne 21. junija 1901.

Deželni zbori. Istrski. »Piccolo«
 pravi v svojem poročilu, o večerajšnji zanimivi
 otvoritveni seji, da je sklicanje deželnega
 zbora izven njega »zakonitega sedeža« izzvalo
 veliko nevoljo med Istrani in da je ta ne-
 volja prišla do energičnega izraza v protestu,
 ki ga je prečital posl. Bubba v imenu večine.
 S to trditvijo pa je v kričočem kontrastu
 dejstvo, da občinstvo na obeh galarijah —
 torej iz nižih in viših slojev — ni dalo ni
 glasu od sebe, ko so gg. dirjali iz dvorane.
 Ni bilo čuti nijednega klica, ki bi izražal
 odobravanje signorom, ali neodobravanje vladi,
 ali kako nasprotstvo do Slovanov. Grobna
 tišina je vladala na galerijah — slab omen
 za gospódo! Kolika sprememba! Za danes
 nam ne dopušča prostor, da bi se nekoliko
 pobavali s tem laškim protestom. Hočemo do-
 kazati jutri, kako so igrali zopet komedijo.
 Le toliko naj povdarimo tu, da so se gospoda
 kar spustili v beg in so bili že izven dvorane-
 predno je posl. Bubba dovršil čitanje pod-
 pisanih imen. Prav kakor da so se bali ka-
 kega — odgovora. In res se je zdelo, da je

jela spoznavati tvojo ceno. Sedaj že vem,
 kako bedasto in pregrešno je bilo to očitanje
 ter skesano prosim milostljivega Boga odpu-
 ščenja za to. Sedaj ga zahvaljujem še tem
 toplejše, da te mi je dal, hvaležno se spom-
 injam vsake radosti in razkošja, ki sem je
 kedaj imela s teboj. Tu te sicer nimamo več,
 toda imamo te tam, imamo gotovo! Mi se te
 ne odrečemo; ti si ter ostaneš zmerom naša!
 Z rokami te sicer ne dosezamo, toda z vročo
 ljubeznijo te objemamo dotlej, dokler se zares
 ne združimo s teboj in z vsemi onimi pre-
 dragimi, s katerimi spadamo skupaj. Že nam je
 pripravljen prostor tam, kamor je roka božja
 presadila tebe! Bog daj, da bi naša žalost
 ne kalila tvojega nebeskega miru! Bog te
 obvari!

Dne 19. januarija 1885.

»Ne jokaj, mati moja! Jaz ti nisem
 umrla; meni se je odprlo krasno, slavno živ-
 ljenje. Takoj bi ti nehala pretakati solze, ko
 bi vedela, kako mi je dobro. Tu je vedno
 radost doma, tu večno sveti zlato solnce!
 Ne jokaj, oj, privošči mi blaženost, ki sem
 jo dosegla! Kaj bi bila jaz delala ondi v
 solzni dolini, kjer me je strašil greh! Sijajna
 mi je usoda; zeleni mi palma, obleko imam
 neomsedeževano; z razkošjem zrem obličje
 Gospodovo. Ne jokaj, ah, ne jokaj! Glej

vladni zastopnik — namestništveni svetovalec
 Fabiani — hotel podati kako izjavo, ali ostal
 je nekako frapiran, ko je videl ta splošni
 beg. Stari Campiteli pa je to pot pokazal
 prisotnost duha. Morete si misliti, kako ga
 je vleklo za ljubimi tovariši, ali ostal je v
 dvorani, ko je videl, da se je prevaril v svo-
 jem pričakovanju, da tudi naši odidejo iz
 dvorane. Tega ni mogel dopustiti, da bi
 morda njegov namestnik dr. Stanger zaključil
 sejo v — hrvatskem jeziku. Tako 40-letnico
 je hotel preprečiti.

Izjavo naših poslancev prinesemo morda
 že jutri.

Češki. V deželnem zboru so poslanci
 Buquoy in tovariši predložili predlog o spre-
 mambi deželnozbornskega volilnega reda na
 Češkem z ozirom na volilne okraje velepo-
 sestva. Predlagaleci zahtevajo, naj bi se vo-
 lile iz veleposestva razdelili, kakor pri dr-
 žavno-zbornskih volitvah, na 6 volilnih skupin.

**Ruski car na nemških vojaških
 vajah.** Iz Petrograda poročajo, da je car
 vsprejel povabilo nemškega cesarja, naj bi se
 udeležil velikih vaj nemške mornarice blizu
 Danega. Po poroki svoje najmlajše sestre,
 velike kneginje Olge Aleksandrovne, s knezom
 Petrom Oldenburškim, pada se car na velike
 vojaške vaje na Ruskem. Na to odpotuje car
 preko Kolanja v Daneg, kjer bo prisostvo-
 val vajam nemške mornarice. Dosedaj ni še
 ničesar znano, da-li se tudi nemški cesar po-
 prej udeležil velikih vaj na Ruskem.

Prinetti o mednarodnem položaju.

Italijanski senat je odobril večeraj proračun
 ministerstva za vnanje stvari. Tekom razprave
 je minister za vnanje stvari, Prinetti, pov-
 darjal, da so interesi Italije v Sredozemskem
 morju in na Balkanu dovoljno zavarovani,
 in je ob enem podal velezanimivo izjavo, da
 so državne zveze v Evropi elementi
 miru in da zmanjšujejo možnost, da bi
 mogla navstati napetost med velikimi narodi.

Torej?! Ni-li to isto, kar je trdil večer-
 raj naš člankar?! Torej potrja tudi gospod
 Prinetti, da ni Avstriji, ni Nemčiji, ni Italiji
 ne žuga nobena nevarnost in od nobene dr-
 žave, ker vse državne zveze v Evropi da so
 »elementi miru«.

Čim pa je potrjena za resnično ta trdi-
 tev našega člankarja, mora veljati tudi njega
 zaključek, ki je ta, da trozeva ni tako po-
 trebna, kakor kriče nje branitelji, marveč
 škodljiva, ker izzivlje oborožanja, presegujoča

samo, kako minevajo leta! Tudi tebe prinese
 angelj k meni, najdeš me v družbi nebesčan-
 nov in nikdar več naju ne pokosi smrt! Zato
 pobožno dvigni lice k Gospodu ter ne jokaj,
 ne jokaj, mati!«

Tako nekako se glase besede pesni, s
 katero umrlo dete tolaži žalujočo mater. Ve-
 rujem, da me tudi ti tolažiš žnjimi, jasno
 dete moje, kajti še le po tvoji smrti mi je
 prišla ta pesem v roke. Dobro so se mi pri-
 legle te besede, verujem jim. Hvala dra-
 gemu človeku, ki mi jih je izročil. Kdo je
 tako močan, da v svoji žalosti ne bi potre-
 boval tolažbe?

Jaz vem, da v resnici nisi umrla, moja
 Boženka, samo nam se tako dozdeva, kakor
 bi bila umrla. Dokler živimo tu, moramo
 prenašati to. Verujem in trdno sem prepri-
 čana, da ti je dobro ondi, kjer se ti je od-
 prio večno življenje, večna radost, večna
 svitloba! Solze mi nehujejo, da-si si ne mo-
 rem predstaviti blaženosti tvoje. Tu si se mi
 pritoževala: Ako bi vi vedeli, kako mi je
 hudo! Sedaj pa mi govoriš z nebes: »Ko bi
 vi vedeli, kako mi je dobro!« Jaz te čujem
 ter se radujem s teboj. Uživaj svojo blaže-
 nost; evo, kako ti jo privoščam: že se več
 ne jočem! (Pride še.)

PODLISTEK

Umirajoče dete.

Odlomek iz materinega dnevnika. Slovaški spisatelj
 Helena Šoltysová. Posl. Podravske.

A ti, jasno moje dete, moj proslavljeni
 angelj; uživaj nebeško blaženost! Da si do-
 spela tjakaj, kjer si, to je bila gotovo božja
 volja in gotovo je za-te najbolje to, kar se
 je zgodilo. Kolikokrat sem se bala, da ne
 boš srečna na tem svetu, kajti tvoja misel
 se ni hotela strinjati žnjim, navzlic vsemu
 mojemu, pogostoma celó težkemu trudu, da
 bi te prilagodila za to življenje ter da bi ne
 ostala v njem nekak čudak. Ti nisi poznala
 licemerstva, niti površnosti in laži, katero si
 že začela razločevati od resnice; te so ti
 zmerom provzročale bolešt. Z bštrnim razu-
 mom svojim in izbornim čutom si vse teme-
 ljito umevala in radi tega, ker si bila od
 prirode plemenita, nisi znala zapopasti neple-
 menitosti. •Odpusti, drago dete, ako smo se,
 vedoma ali nevedoma, pregrešili kaj proti
 tebi! Mi smo pričakovali, da nam boš živela,
 torej je bila naša dolžnost: prilagoditi te k
 zahtevam pozemeljskega življenja. Ti to spo-
 znavaš tako, kakor si zmerom spoznala vsaki
 pameten dokaz.

gospodarske sile narodov in torej ruinozno delujoča na gospodarske razmere. In veljati mora tudi nadaljnji zaključek našega člankarja, da branitelji trozveze v Avstriji ne branijo iste radi namišljenega smotra trozveze: v zagotavljanje miru, ampak radi sebe, radi svojih aspiracij, v obrambo privilegiranega stališča svojega med narodi Avstrije. Res klasično je, kako zaščitniki trozveze, kadar delajo svoje ekscurzije na polje svetovne politike, vedno navajajo argumente proti pretendirani neizogobni potrebi — trozveze.

Projekti plovnih kanalov na Ruskem. Poročajo, da se je rusko komunikacijsko ministerstvo obrnilo do naše vlade s prošnjo, naj mu dopošlje načrte projektiranih plovnih kanalov, ki bodo spajali Vislo s Sanom in Dajestrom. Z ozirom na gradnje kanalov, ki so projektirani od avstrijske vlade, nameruje Rusija pričeti z izdelovanjem preliminarnega načrta za gradnjo kanala med Sanom in Dajestrom.

Ustaja na Kitajskem. Čim bolj se razvijajo dogodki na skrajnem Vstoku, tem bolj nejasen in zamotan se nam dozdeva položaj. Vlasti, oziroma njih poslalniki, tipajo in tapajo okoli, se pogajajo za odškodnino in za druge svoje zahteve, odpošijajo se vrhni vojaški poveljniki, govori se o imenovanjih naslednikov istim, poročajo se o potovanjih cesarskega dvora, o premeščanju cesarske prestolnice in mnogih drugih dogodkih, a vse je tako malo jasno, malo gotovo in malo verjetno, da se težko kdo dobi, ki bi mogel verjeti vsem tem vestem, ki dan za dnevom kar dežujejo iz Kitaja v Evropo. Človek še sedaj ne ve, kako prav za prav stoji stvari v Kitaju. Sedaj prihajajo nove vesti, ki pravijo, da se v nekaterih mestih nadomestijo posadke vojaštva združenih vlasti s posadkami kitajskih čet, kar bi dokazovalo, da so se razmere na Kitajskem izdatno izboljšale, in da se tamkaj v kratkem ustanovi popoln red. Druge vesti pa zatrjujejo nasprotno temu, da je vse to pomirjenje le navidezno in da je vse to uprizorila kitajska vlada, da inozemsko diplomacijo zaziblje v brezbrizje, ker da je med boksarji vse pripravljeno, da ob prvi ugodni priliki uprizore zopetno ustajo, katera utegae biti mnogo hujša in nevarnejša, nego prva. Kitajsko prebivalstvo je razljučeno nad postopanjem izkoriščevalskih inozemcev in ta srd se ne da kar tako lahko odpraviti. Sadovi zgrešene kolonijalne politike evropskih vlasti gredo v klasje!

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. O namerjani reformi administrativne uprave v zgornji okolici je mestni svetovalec dr. Otakar Rybář v zadnji seji mestnega sveta izvajal bitatveno tako-le:

Tudi njemu so prišli isti dvomi, kakor gospodu vladnemu zastopniku, ko je čital poročilo k predlogom mestne delegacije za reformo administrativne uprave v zgornji okolici. Sosebno juridiško utemeljenje se mu zdi jako dvomljivo. Zlasti sklicevanje na § 6 ne velja, ker isti dovoljuje deljenje uprave mesta v frakcije z določenim delokrogom. Po predlagani reformi zgornja okolica ne bi dobila nikake samouprave, ampak magistrat bi se le jednostavno razdelil na dva dela, katerih jednemu bi se podredil del okolice. S tem pa bi se spremenila organizacija mestnega magistrata. Ali uvažujete, da je organizacija magistrata potrjena od cesarja, trebalo bi za spremembo te organizacije zopet cesarjeve sankeije in bi torej ne zadoščalo le odobrenje namestništva. Reforma je simpatična in je tudi popularna v zgornji okolici, kjer bi n. pr. s splošnim zadoščanjem pozdravili odpravo capovil. Ti mozeje so administrativne važnosti, katero bi prav lahko pogrešali in kakor funkcionarji so dajali — le s par častnimi izjemami — izgled, kakih ne smejo biti javni funkcionarji! Oni so na škodo dobrim odnošajem med mestom in okolico in kvarijo ugled — občine.

Tudi dru. Rybář, kakor svet. Ravasinija, se dozdeva, da ta reforma ni bila dovolj preštudirana. Želel bi torej, da se ista izroči posebnemu odseku. A ker se stvar tiče interesov okolice, je potrebno, da se zaslišijo zakoniti zastopniki okolice. Predlaga torej, naj se ta reforma izroči posebnemu odseku, katerega bo imenovati in v katerem bi bil vsaj en svetovalec iz zgornje okolice. (Klic: Banelli! Rybář: Banelli ni bil voljen v zgornji okolici!)

Za Rybářem se je oglasil zopeč vladni zastopnik, ki je izjavil, da vlada ne misli delati ovire tej reformi ali krčiti prerogativ mestnega sveta. Misli le, da bi se mogli zjediniti za najglaglje rešenje vprašanja. Pridružuje se predlogu dra. Rybářa (Tu je »Piccolo« falzificiral dejstva, rekši, da je vladni zastopnik izjavil, da se pridružuje predlogu svet. Ravasinija. »Piccolo« pač ime Rybář ni hotelo izperesa), da se stvar izroči posebni komisiji. Morda bi se moglo določiti: »z nalogo, da se sporazumi z namestništvom« in sicer v ta namen, da bi se izognili dolgim dopisovanjem.

Za tem je svet. Venezian skušal braniti delegacijo in je oporekal trditvi svet. Ravasinija, da stvar ni bila zadosti preštudirana. Ista da je v razpravi že nekoliko let. Privoljuje pa, da se predlogi vrnejo delegaciji, da stavi svoje predloge glede instrukcij, ki se imajo dati funkcionarju, ki bo vodil novi urad. Tako bi se načrt popolnil in namestništvo bi imelo pred seboj vso reformo. Obzaluje pa, da ne more soglašati s predlogi vladnega komisarja in svetovaleca Rybářa. (No, ta korak nazaj g. Veneziana involvira jako dragoceno pripoznanje, ki v polni meri opravičuje Rybářev predlog. To hočemo dokazati prihodnjic.)

Mestni svet je na to z veliko večino vsprejel Ravasinijev predlog, da se stvar vrne delegaciji. Delavnicam za zapuščene otroke so na to dovolili kredit 1600 kron za popravo strehe, na kar je sledila tajna seja, v kateri so rešili razne personalije med učitelstvom.

K večeršnjemu poročilu o pogrebu pok. Abrama želimo dodati, da je družina Nett položila na krsto krasen venec, rodbina Smokvina pa dva venca. O tej priliki naj pripomnimo še, da v najbolji dokaz, kako veličasten je bil spreod, je dejstvo, da je bilo po ulicah, kjer se je premikal, vse polno ljudstva, ker se je vsakdo ustavil v radovednosti, kdo neki da je umrl?!

Nov »Trst« dobimo v Trstu. Dolgo se je že govorilo o tem po mestu, da se pripravljajo imenitne stvari kakor posledice marazma, ki razjeda organizem gospodovalne klike notri do mozga. Na bolne odnošaje prihaja zdrcava reakcija — tako so mislili nekaterniki. Mi pa ne! Redko kedaj nas je še varal nas skepticizem, to pot tudi ne! Sporočilo, došlo nam večeraj direktno od iniciatorjev novega podjetja — nočemo biti tako maliciozni, da bi izrekli misel, da so se gg. hoteli pošaliti z nami, ampak hočemo verjeti, da so hoteli izvršiti čin uljudnosti tudi nasproti nam — to sporočilo nam pravi v lepem italijanskem jeziku, da bodo novi gospodje po novih cevah pretakali — staro vino! Nič reakcije proti gnulim odnošajem, nič resničnega boja, da bi bil enkrat konec večnemu konfliktu med javnim življenjem v Trstu — v kolikor je isto uravnavano od gospodovalne klike — in državnimi zakoni, jednako pravico, in javno morilo! Ampak gg. iniciatorji novega podjetja bi hoteli le, da bi nad tem močvirjem nekoliko trave zrastle.

V Trstu začne izhajati nov list pod imenom »Trieste«. V dopisnem nam programu pravijo gospodje, da so izbrali to ime, ker hočejo zvesto služiti »stari slavni zastavi sv. Justa«. Po tem sporočilu uganemo že lahko blizu — vse, o čemer govore dalje dol. Skrbeti hočejo za javno dobro Trsta in sesterskih pokrajin. To javno dobro pa hočejo dosežati z odločno obrambo stare dedščine italijanske narodnosti in načel, ki so v podlago poštenemu in zdravemu liberalizmu, v spoštovanju do obstoječega reda, do konstitucionalne zakonitosti in obstoječe politične skupnosti!

Kakor vidite, je tu dovolj lepih — fraz! Ali denite jih na luč izreka, da hočejo delati za dobro vseh teh pokrajin — primorskih pokrajin, v katerih je ogromna večina slovanska!!! — s tem, da so bodo borili za italijanstvo: kaj nam ostane od vseh teh lepih fraz, kar bi ne bilo soglasju z načelom italijanske hegemonije v krajih, ki po veliki večini niso italijanske?! In če nam gg. neposredno na to govore o zdravem liberalizmu, o spoštovanju do zakona in ustavnosti, potem nam zveni to — mi si ne moremo pomagati — kakor prav grda tartiferija. Poročajo nam morda: mi smo Italijani in kakor poštenjaki moramo ljubiti svojo narodnost in jo braniti. Dobro, nič nimamo proti temu. Ali če jina je res do tega, da se javno življenje tu iz mlake navede v zdrave struje, da se iz njega odpravi strup, ki razjeda vse in ubija javno blaginjo, da namesto divjaškega boja pride

tudi doba dela: potem so morali poleg ljubezni do lastne narodnosti povdariti tudi ekzistenco Neitalijanov v tej pokrajini in označiti stališče, na katero se hočejo postaviti nasproti temu elementu!

Oni pa molče o tem in — gledajo l' avito patrimonio di nazionalità italiana! Dolgega govorjenja kratki zmisel je torej ta, da hočejo vzdrževati fikcijo, da hočejo potajevati, da hočejo torej hoditi pota vseh — »Mattinov« najsramotnejega spomina.

Škoda za — obile tisočake, ki so jih — kakor čujemo — zložili za novi »Trst«! Slovenci pa so izvedeli vnovič, da resnično »novega Trsta« ne bo v Trst, dokler ga ne izsilijo oni z energijo in samozavestjo v nastopanju!

Mesečni statistični izkaz tržaške občine za mesec mare 1901. izkazuje sledeče glavne date (številke v oklepkih pomenjajo tozadevna števila istega meseca v minolem letu): Porodov 513 (449), od tega 275 moških in 239 ženskih; 425 zakonskih, 89 nezakonskih; 5 slučajev poroda dvojčkov. Porok 20 (24), pri tem 2 vdovec in 1 vdova. Slučajev smrti 458 (598). Od umrlih je bilo 240 neporočenih, 130 poročenih, 88 vdovcev in vdov. Uzroki smrti bili so med drugim v 87ih slučajih jetika, 39ih rak, v 109ih boleznih vzdušnih organov, dalje so bili 4 slučajji nagle smrti in 5 slučajev samomora. Vsled nalezljivih bolezni umrlo je 28 oseb.

Za konsum se je uvozilo 12.507 (12.045) glav klavne živine in sicer 2080 volov, 13 bikov, 716 krav, 156 konj, 3111 telet, 358 kostrunov, 5033 jagnjet in 1040 prašičev; potem 12.434 hl. vina v sodih, 2395 l. v steklenicah, 2182 hl. piva, tukaj se ga je izvozilo 9180 hl.; uvozilo se je 35.258 kg. slanina in klobas, 109 kapunov in gosi, 267 puranov in rac, 13.252 kokoši in golobov, in nekaj nad sto glav divjačine in večih in manjših ptičev.

Stari krajerjari in polkrajerjari se, vsled odredbe finančnega ministra, še nadalje sprejemajo za polovico njih prejšnje vrednosti.

»Dramatično društvo v Trstu«. V ozki zvezi z vprašanjem o »Narodnem domu« v Trstu je vprašanje o »dramatičnem društvu«. — Ideja o dramatičnem klubu se je vsled domačih izkušenj in vsled opomina iz Ljubljane pač menda že opustila. — Nepotrebno je dokazovati veliko važnost dramatike v društvenem življenju narodov. Ne le, da nam dramatična umetnost nudi najplemenitejše zabave: dober oder vpliva lahko blagodejno na vso narodno vzgojo, intelektualno, moralno, in — kar je za naše kraje, izpostavljene tujim navalom, zelo važno — tudi v nacionalnem oziru.

Pesništvo, petje in godba, slikarstvo, podobarstvo, vse to je v Slovincih že lepo razvito. Ali te umetnosti so kolikor toliko enostranske, in sicer z ozirom na razmerno malo število izvoljenecv, ki imajo priliko uživati jih, in okus, dovolj izobraže za popolno uživanje. Dramatična umetnost pa bi bila in bi morala biti pristopna vsem, in vsi bi jo lahko uživali ter erpili iz nje moralnih koristi, ljubezen do materinega jezika in navdušenje za sveta prava našega naroda.

Dramatična umetnost lje slika življenja; za to vpliva najbolj neposredno na vsakega človeka. Ker pa ni samo slika zunanjega življenja, ampak nam kaže tudi globine človeške duše, je tudi najtežja umetnost.

Vsekako lahko tudi neuki diletant zadovoljijo gledalce. Saj imamo posebno vrsto dramatike, ki je namenjena priprostemu ljudstvu, takozvane narodne igre, in celo vrsto šaljivih iger, burk itd. v svrhu razveseljevanja naroda. — V teh igrab, — pa tudi le, ako so lažjega kalibra —, zadostuje izobraženi diletantje. Daje pa tudi tukaj razloček, ne bode tajil, kdor je opazoval n. pr. ljubljanski oder pred in po Inemannu.

Izobražen režiser-strokovnjak je duša gledališča, katere duše ne more pogrešati niti oder diletantov. Brez dobrega režiserja bo tudi v Trstu vedno le — mizerija. S tem pa požrtvovalnim našim diletantom nočem odrekati velikih zaslug, ki so si jih vsekako stekli na polju domače umetnosti. A pri tem ne moremo ostati. Vsaka stagnacija je nazadek, a mi hočemo napredovati!

Neobhodno potrebna se zdi torej tudi meni ustanovitev »dramatičnega društva«, ki bo garantiralo stalnih dohodkov ter omogoči, da si nabavimo stalnega strokovnjaka-režiserja, ob enem učitelja dramatične šole po ljubljanskem vzgledu.

Moj predlog gre še dalje. Govorilo se je o dram. klubu, iz česar sklepam, da bi se v Trstu našlo 10—20 oseb, ki se hočejo resno posvetiti tej umetnosti. Ali ne bi mogli najti načina, da bi ti prijatelji dramatične umetnosti uživali že sedaj vsestransko izobrazbo na dramatičnem polju? Da govorim jasneje: ali bi Tržačani ne mogli uživati že sedaj posebnega pouka kakor ga imajo Ljubljanci? Morda bi po požrtvovalnosti udeležencev in drugih oseb dobili sredstva, da bi nas ljubljanski vodja dramatične šole obiskal vsaki teden ter nas poučeval v najvažnejših strokah dramatične umetnosti. Postranske predmete — če jih smemo imenovati tako — n. pr. literaturo, bi pač lahko prevzel kdo iz tukajšnje inteligencije. Naprosili bi morda prof. dr. Merharja ali koga...

Vzamimo samo deset udeležencev! Voznja in dijete ljubljanskega učitelja preliminirajmo na 50 gold. mesečno; na vsakega učenca bi prišla torej v najneugodnejšem slučaju šolnina 5 gl. na mesec.

Da imamo že danes »dram. društvo«, bilo bi mnogo lažje uresničiti moj predlog; pa tudi sedaj mislim da ni utopija ter prosim, da se o njem otvori — debata.

F. K.

Izpred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem stal je večeraj 34-letni Jakob Pečar iz Loujerja, obdolžen radi težkega telesnega poškodovanja na Josipu Čjaču njegovi soprogi Uršuli in sinu Antonu. Sodni dvor ga je spoznal krivim in obsodil na 2 mesečen strogi zapor, na poplačanje odškodnine 60 kron poškodovanim za prestane bolečine in na povratek 40 kron za stroške zdravljenja. Pečar, katerega je branil odvetnik dr. Breitner, si je pridržal pravico do priziva.

Dne 11. aprila t. l. je ponesrečil v rimski tramvajske družbe zavirač Alojzij Nicolan. Stal je na jednem tirov, na kar je priletel do njega voz električnega tramvaja in ga stisnil proti drugemu vozu, tako, da se je Nicolan močno poškodoval. Zavirač Ivan Stegler in mehanik Karel Laušin, ki sta bila na dotičnim premikajočim se vozom, obdolžena sta bila radi prestopka proti varnosti življenja in sta stala radi tega večeraj pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Sodni dvor ju je spoznal krivima in obsodil vsacega na 2 mesečen strogi zapor. Obsojena sta si pridržala pravico do priziva.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 22. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Giulia 49, ogledalo; v ulici Conti 3, pohištvo; v ulici Farneto 27, pohištvo; v ulici Giulia 3 in v ulici Farneto 52, pohištvo, oprema v zalogi, železna blagajna, tehtnice; v ulici Salice 19 in v ulici Molino a vento 1, pohištvo, mramor, vozovi, mizarška oprema, šivalni stroji in obleka; v ulici Giulia 10 A, hišna oprava; v ulici Fabio Severo 306, hišna oprava; v ulici S. Giovanni 8, šivalni stroj; v ulici Remota (nova hiša), hišna oprava; v Šklednju 172, pohištvo in oprema v zalogi; na rudečem mostu in v ulici Michelangelo, oprema v zalogi, vaze in pohištvo; v ulici S. Giacomo 5, hišna oprava; v Rocolu 696, prešič; na trgu Negozianti 1, železna blagajna in knjige.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.6, ob 2. uri popoludne 27.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.7. — Danes plima ob — predp. in ob 1.23 pop.; oseka ob 1.23 predpoludne in ob 6.21 popoludne.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri zvečer ob navadni uri svojo sejo.

Darovi za »Narodni dom v Trstu«. Glasom zadnjega izkaza 19. t. m. K 3987.48

Pevsko društvo »Slovan« v Padričah nabralo na obnem zboru 4.20

V počeščenje spomina pokojnega Ivana Abrama darovali p. n. gg.:

Odvetnik dr. Miha Truden in Linčič dr. Trudnova . . . . . 15.—

Ante in Darinka Bogdanovič . . . . . 15.—

Dr. Gustav Gregorin . . . . . 10.—

Gracijan Stepančič . . . . . 20.—

Ivan Knavs . . . . . 20.—

Rodbina Mankoč . . . . . 25.—

Ivan Hmelak . . . . . 15.—

Skupaj K 4111.68

V Trstu dne 21. junija 1901.

Nadaljne darove sprejema začasni blagajnik, g. dr. Gustav Gregorin, odvetoik v Trstu, ulica Molin piccolo št. 3. II. n.

V počestitve spomina pok. Ivana Abrama so darovali: za »Narodni dom« v Trstu: Ante in Darinka Bogdanovič 15 K, Ivan Knav 20 K; za možko podružnico sv. Cirila in Metoda: dr. Matej Pretner 20 K, Valentin Kosove! 10 K, Anton Kalister 10 K, Franjo Toros 2 K, Anton Vrabeč 2 K. Nadalje so darovali v isto svrhu s polovico za »Narodni dom« in s polovico za podružnico sv. Cir. in Met.: rodbina Mankoč 50 K, Fran Hmelak 30 K. — Gosp. Kornelij Gorup 20 K za trgovsko izobraževalno društvo.

Za sodelovanje na slavnosti pevskega društva »Kolo« dne 21. julija t. l. so se prijaviła nadalje nastopna bratska društva: Pevsko društvo »Danica«, Krotovelj, korporativno z I. Aljaževom »Občutki«; pevska društvo »Hajdrih«, Prosek, korporativno z zastavo s Paučičevom »Pred bojem«; »Narodna čitalnica« iz Brezovice po deputaciji z zastavo in »Slovenska čitalnica« iz Šklednja po deputaciji.

Še dva dni časa imajo ona bratska društva, ki se niso še odzvala, potem, to je 23. t. m., se zaključí čas prijavljanja.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Nadzorniki in nadzornice »Delalskega podpornega društva« so vabljani na prvo sejo, ki bo v nedeljo dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. V tej seji si imajo izvoliti načelnika in tajnika.

Odbor.

»Zveza tržaške slovenske mladine« vabi na koncert s šaljivo pošto, katerega priredi v nedeljo dne 23. t. m. na šolskem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Na veselici bo svirala popolna »Veteranica godba« ter bo blagohotno sodelovalo pevska društvo »Slava« iz Sv. Marije Magdalene spodnje. — Začetek točno ob 5. uri popoldne.

Vstopnina na veselico 40 stot. (20 nvč.), otroci v spremstvu starišev so vstopninae prosti.

Ker je čisti dobiček namenjen za ustanovitve »narodne godbe«, se predplačila blagohotno sprejemajo. — V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 30. junija. Na obilno udeležbo uljudno vabi

O d b o r.

Zahvala. Na veselici pevcev bratovščine sv. Cirila in Metoda so preplačali vstopnino:

Reve Matija 20 st., Turk 2 K 20 st., Seražin 2 K, Simenc 1 K 20 st., Gulič N. 20 st., Kosir 20 st., Zore 40 st., Rehar 20 st., Triglav 20 st., Goriup Ivan 60 st., Zlobec 20 st., Sosič 20 st., N. N. 20 st., Gerlane 60 st., Kastelic 60 st., Gregorič 60 st., Rehar 20 st., Vitez 2 K, N. N. 30 st., Pertot 20 st., N. N. 60 st., Košir Jernej 1 K, Afrič 1 K, Macarol 60 st., Prele 1 K, Prašelj Štefan 50 st., Žitko Anton 40 st., N. N. 20 st., Vetric 20 st., Ljubič Luka 20 st., Tomažič 60 st., Vičič 60 st., N. N. 60 st., N. N. 1 K 60 st., Švageč 10 st., Brezovec 1 K, č. g. Štemberger 1 K 60 st., Brišič 1 K 20 st., Zadnik 40 st., Družina 20 st., Vremec Valentin 40 st., Kamanšič M. 60 st., N. N. 2 K, g. Macarol 1 K, Furlan 60 st., Laurenčič M. 60 st., Mikol 20 st., Počkaj Jakob 60 st., Taučer 60 st., Trebec 40 st.,

Ker se niso mogli udeležiti veselice, so doposlali:

Pegan 1 K, Čudvod 1 K, Muha 1 K, Detela 1 K, dr. Dolenc 1 K, Kovač 1 K, Perušek 1 K, Faražič 1 K, prof. Mandič Mate 2 K, Cadež Ignacij 5 K, Samec 60 st., Krže Martin 1 K, Pajnič N. 1 K, dr. Abram 1 K, Černe 1 K, Fabian 1 K, Iv. Godnik 1 K, N. N. 1 K.

Vsem blagim prijateljem in dobrotnikom izrekamo iskreno zahvalo.

P e v e i.

Vesti iz ostale Primorske.

× Skromen nasvet. Naš poročevalcec, ki precej dobro pozna razmere Istre, nam piše:

Ako se ne motim, se bližajo v Istri deželnozborske volitve. To mi je bilo v povod, da sem napisal tu nekoliko misli. O zadnjih državnozborskih volitvah se je grešilo, ker se ni pravočasno skrbelo za urejenje volilnih list, tako, da bi iste odgovarjale zakonu in — resnici. Marsikje, kjer bi morali meti mi naprimer 100 glasov, nasprotnik pa

kakih 10–20, smo videli, da so jih Lahimeli po 100, mi pa — nič!

Da se ne ponovi ta nezasišana lahonska sleparija, svetujem, naj bi sedaj ukrenili, kar je potrebno v tem obziru, in sicer naj bi v vsaki vasi postavili enega ali več mož, ki bi imeli nalogo poizvedovati od hiše do hiše, koliko davkov plačuje sledaji kmet! Vse to naj bi se natanko zapisalo. Ob tej priliki naj bi poizvedeli tudi o vseh nasprotnikih: imajo-li volilno pravico po zakonu, ali so le pčotom sleparije prišli do iste?! Gospodje duhovniki lahko store mnogo v tem vprašanju, zato bi bilo dobro, da bi jih naprosili in jim dali potrebnih navodil. Ko pride doba reklamacijskega postopanja, naj bi se, kakor rečeno zgoraj, potrudili iz vsake vasi po eden ali več mož in naj bi šli (s podatki v roki), pregledovat volilne liste in na podlagi takega pregledovanja naj bi se reklamiralo pravočasno.

Vem, da smo še daleč od volitev, ali čim prej smo na čistem v tej stvari, toliko laglje nam bo zadnji trenotek!

To je moj skromni nasvet, po katerem, upam vsaj, bi prišli do resničnega in pravičnega razmerja glasov! Drugače bo ves trud zastonj!

Upam pa, da se ne primerijo več slučaji izza zadnjih volitev, da so narodni možaki na kmetih odklanjali vsako delo dokler ni bilo — prepozno!!!

× Iz Pobe gov pri Kopr u nau pišejo: V nedeljo dne 16. junija t. l. se je vršila tu, na dvorišču konsumnega društva, veselica, katero je priredilo pevsko-bralno društvo »Ilirija« pri Pobegih s prijaznim sodelovanjem društev »Svoboda« iz Sv. Antona in »Zrinjski« iz Dekani.

Dvorišče je bilo prijazno ozaljšano, da si lahko povsod opazil marljivost in skrb domačinov, ki se niso zbal ne dežja ne viharja prejšnjega dne. Tu smo se zbrali iz raznih krajev ter pričakovali nestrpn, kdaj se nam odgrne zagrinjalo.

Pozabiti ne smem, da je domače pevsko-bralno društvo z godbo vsprejelo pred vasjo društvi »Svoboda« iz sv. Antona in »Zrinjski« iz Dekani. Po prijateljskem pozdravu predsednikov, podali smo se na igrališče, kjer smo ob prijateljskih pomenkih pričakovali začetek slavnosti.

Ko se je dvignilo zagrinjalo, nas je gospod predsednik pevsko-bralnega društva »Ilirija« pozdravil z iskrenimi besedami ter zaklical: dobro došli!

Po razporedu vrstila se je točka za točko redno, da se je občinstvo v resnici radovalo in zabavalo.

Veliko vspela imela je posebno igra »Predsednikom«, ker so delujoče osebe igrale dovolj glasno, umljivo in zanimivo. Vsa čast gre v prvi vrsti domačim diletantom in gosp. I. B.

Med raznimi pevskeimi točkami je svirala godba društva »Ilirija«. Venček, sestavljen iz pesnj: »Kdaj moramo piti?« narodna, harm. P. Hugolin Sattner; »Hišica očetova«, P. A. Angelik Hribar in »Kukavica«, narodna, harm. I. Žirovnik, so peli izborno pod vodstvom g. A. M. — Tudi »Triglav«, moški zbor, sopranom in altom od I. Fleišmana, so peli menda v prvič v naših krajih — pravilno. Vsa čast neutrudljivemu pevovodji g. A. M., ki se pri »Slobodi« trudi in poučuje na vse strani razpršene pevce in pevke.

Druga društva so se ravno tako odlikovala, posebno »Ilirija« in »Zrinjski«. Kaj požrtvovalen je bil g. I. K., ko je pokazal se svojim zborom, kako se težke skladbe z lehkoto proizvajajo. Na slehernem obrazu si lahko opazil zanimanje do petja. Res, lepa pesem je dika našega milega slovenskega naroda!

Potem je sledila deklamacija: S. Gregoričeva: »Domovini«, katero je proizvajala priprosta domača diletantinja. Tudi o srečkanju si videl veselje na obrazih vseh, ki so pričakovali dobitkov, a najbolj radostni so bili med igralci le trije, ki so zadeli.

Med domačini-poslušalci nas je bilo iz različnih krajev kakor: Brtokov, Čezarov, Marežig, Dekani in sv. Antona.

V naši sredi smo imeli tudi nekaj udeležencev iz Kopra in Trsta. Prisrčna zahvala vsem narodnjakom na obilni udeležbi.

Ko je bilo to narodno slavlje dovršeno, so društva zapela nekaj krepkih umetnih in narodnih pesni. Mila slovenska pesem je razplamenila ogenj v naših prsih. Škoda, da je močan naliv motil ljudsko navdušenje. Hipoma se je osul dež ter razpodil goste na vse strani.

Domačini in nekateri iz sosednjih krajev

so našli zavetje v prostorih konsumnega društva. I tu so peli in kratkočasili se, dokler se ni razvedrilo. Tu smo zapeli skupno »Slovenac i Hrvat«, segli si v roke ter se poslovili.

Le nekaj jih je še ostalo ter se, kljub vodi in blatu, se udeležilo plesa.

Prehitro je minola ta redka slovesnost; prehitro smo se odtegnili našim bratom — prehitro je utihnila milozvočna narodna popevka. — No, pa saj smo gotovi, da se zopet snidemo na slične slavnosti: sredi truda-polnega dela ter vročih bojev za lastni napredek. Dal Bog in sreča junaška!

Vesti iz Kranjske.

* Cesar za Kropo. Njega Veličanstvo cesar je iz svojih privatnih sredstev daroval za pogorelee v Kropi 4000 K.

* Občeni zbor »Kmetijske družbe kranjske« se je vršil včeraj ob drugačnih okolnostih nego prejšnji. Zadnjič je bilo velikansko razburjenje, kar je moral le obžalovati sleherni prijatelj kmetijstva, kajti baš kranjska kmetijska družba je od nekdaj na najboljem glasu; včeraj pa so volili predsednika in 4 odbornike po — sklenjenem kompromisu. Predsednikom je bil izvoljen deželni glavar Detela, ki je izjavil v svojem zahvalnem govoru, da je le iz ljubezni do miru in sprave prevzel predsedništvo. Kdor res želi povpspeševati interese kmetijstva, kdor želi dobro narodu našemu na Kranjskem, mora tudi želiti provcita tej družbi in pritrditi besedam deželnega glavarja, da v kmetijski družbi naj bodo nevtralna tla! Dosedanji družbeni predsednik, cesarski svetnik Ivan Murnik, je bil soglasno imenovan častnim členom v priznanje njegovih zaslug za kmetijstvo.

* Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani priredi dne 14. julija veliko dobrodelno slavnost na korist pogoreleem v Kropi, Gorenji vasi, Dobrinjah in Bizoviku. Ta nakana »Slavec« je vredna vse hvale.

Vesti iz Koroške.

To sta značaja! Na občinskih volitvah v Brdu ob Zili je naša slov. stranka v III. in II. razredu oddala glasove tudi dvema možema, o katerih je bila uverjena, da sta trdna kakor skala. Na volitvi za I. razred pa se je pokazalo, da to nista bili skali, ampak dva značaja — iz peska. Oba sta volila proti stranki, ki je poprej njima oddala glasove. Ta dva značaja sta zakrivila, da je I. razred volil tri naše in tri nasprotnike.

Bela vrana. Tudi med Nemci na Koroškem imajo tu pa tam kako belo vrano. Povodom cesarskega potrjenja zakona o železnicah so imeli v Celovcu obed. Na tem obedu je knez Rosenberg — napivaje županu — rekel med drugim, naj bodo Nemci pravični Slovenceem in naj gledajo, da se sporazumejo z njimi. Ali vrane so črne in gorje jej, ki hoče biti bela! To je izkusil knez Rosenberg, ko so zavriščali proti njemu. Zabeleženja vredno s tega obeda je tudi, da nemški radikalei so odklonili povabilo, ker je župan povabil tudi knezoškofa s kanoniki in — avstrijskega generala z avstrijskimi častniki...

Razne vesti.

Črnogorska vladarja, knez Nikolaj in kneginja Milena, odpotovala sta včeraj zjutraj s svojim sinom, knezom Mirkom, iz Rima preko Bari-ja v Črnogoro. V Rimu so spremili knežjo rodbino do kolodvora: kralj, ministri in dostojanstveniki.

Ono vadis? V ateljeju nekega znanega pariškega slikarja, zbralo se je par prijateljev. Govorili so o gledališču, o poljskem pisatelju Sienkiewiczu in o dnevnem dogodku: o predstavi njegovega dramtiziranege romana »Quo vadis?« Tu se je umešala v pogovor tudi mala modelka Jeanne in je naivno vprašala, kdo je igral ulogo »Quo vadis«. Temu vprašanju so se počeli vsi navzoči krohovati in je eden izmed njih je pripomnil: »Ali ljuba moja mala, Quo vadis ni vendar osebno ime, temveč naslov drame«. Na to je odgovorila jezno mala Jeanne: »Vi se smežete, ali, saj se ne more zahtevati od vsakogar, da bi znal — poljski«.

Romanje na Trsat. Slovenska Marijina družba je preskrbela poseben vlak iz Trsta do Reke in nazaj za vse one,

ki se želá udeležiti letošnjega romanja na Trsat. Vodstvo južne železnice je izdalo sledeči vozni red:

Odhod iz Trsta na Reko v sredo 26. t. m.

Odhod iz Trsta ob 10. uri zvečer:

Nabrežina ob 10. uri 33 minut zvečer.

Divača „ 11. „ 33 „ „

St. Peter „ 12. „ 20 po noči

Reka prihod ob 2 urah 5 minut po noči.

Na Trsatu bomo okoli 3 ure zjut.

Vožnja nazaj z Reke v Trst v četrtek dne 27. t. m.

Odhod z Reke ob 7. uri 15 min. zv.

St. Peter ob 9. uri 20 minut zvečer

Divača „ 9. „ 58 „ „

Nabrežina „ 10. „ 41 „ „

Trst prihod ob 11. uri 12 minut.

Vozne listke razdajajo čč. šolske sestre v šoli sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu, vsi slovenski mestni kapelani v Trstu in nekateri odbornice Marijine družbe.

Vozni listki se bodo razdajali do ponedeljka 24. t. m. opoldne.

Na veselo svidenje na Trsatu!

Ante Stemberger,

voditelj slov. Marijine družbe

Brzojavna poročila.

Iz državne obrtne šole v Trstu.

DUNAJ 21. (B) Današnja »Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo Veličanstvo cesar je z najvišjim sklepom od 15. t. m. ravnatelja državne obrtne šole v Trstu, Karola Hesky, povišal v 6. razred.

S Filipin.

NEW-YORK 21. (B) S 4. julijem stopi baje na Filipinah namesto vojaške, civilna uprava. Prvim guvernerjem je določen sodnik Fart.

Iz francoskega parlamenta.

PARIZ 20. (B.) Senat je sprejel člen XIII. društvenega zakona in je odklonil več spreminjalnih predlogov, katere je ministerski predsednik Waldeck-Rousseau pobijal in ki so zahtevali, naj bi se društva avtorizila s posebnim dekretom in ne z zakonom.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 21. (B.) Asquith je rekel v svojem govoru na banketu, prirejenem od liberalcev, da po njegovem mnenju ni možno nobeni vojujočih se strank očitati, da je nehumana. On govori kakor liberalec liberaleem ter meni, da mora priznati vsakdo, da je neodvisnost južno-afriških republik nemogoča.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 21. (B.) Glasom brzojavke v Standardu iz Šangaja od včerajšnjega dne, se boje tam novih nemirov v severozapadnih pokrajinah pravega Kitaja. Poročila, prihajajoča od verodostojne strani, pravijo: General Tungtusiang dela priprave in zbira veliko vojsko dobro izvežbanih čet z namenom, da nastopi proti cesarju.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
--------------------------------	---

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

**Bog živi našega Lojzeta
Borovščakovega-Blaža!
Rokovnjači!**

Zahvala.

Povodom groznega udara, ki nas je zadel po nenadomestni izgubi našega dobrega nepozabnega

I V A N A

so nam bili v veliko tolažbo vsi nešteti dokazi iskrenega in globokega sočutja, ki so nam prihajali od vseh strani.

Ganjeni v dušo na tih pojavitih žalosti po milem pokojniku in ljubezni, prijateljstva, in sočutja do nas, izrekano na tem mestu iz globoke srca svojo zahvalo vsem, vsem. Zahvaljujemo one, ki so nam stali ob strani v tej hudi uri se svojimi nasveti, one, ki so nam govorili besede tolažbe, one, ki so skrbeli za toli veličastno prireditve spreveda, one, ki so doposlali prekrasnih vencev, one, ki so nam na kateri-koli način izražali svoja čustva, in slednjič vso tisto nešteto množico, ki je prihitela, da dragemu pokojniku izkaže poslednjo čast.

Vsi, vsi naj bodo uverjeni, da ne pozabimo nikdar uslug, ki so nam jih storili v teh dneh globoke žalosti naše. Zato kličemo vsem: hvala, hvala in Bog poplačaj stotero!

V TRSTU, 21. junija 1901.

Rodbina Abramova.

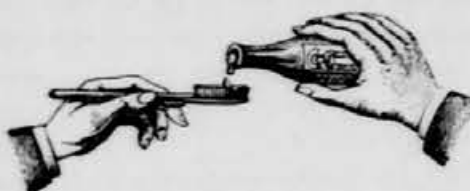
Svoji k svojim!

IVAN REBEK

ključarski mojster

Celje. - Poljska ulica št. 14.

Priporoča slavnemu občinstvu svoje najnovejše in najboljše aparate za streljanje proti toči.

A. Thierry-ja balzamom

omočite četko za zobe ter jih drgnite, da jih ohranite in pomirite zobne bolečine. Pristno se zeleno varnostno znamko „nuna“ in na kovinski kapici vtisnjeno trdko: **Edino pristno.** Prodaja se v mnogih lekarnah po pošti franko 12 malih ali 6 velikih stekl. 4 K. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zaloga sveta pošilja po predplačilu 1 K 20 stot. **A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatou (Rohitsch-Sauerbrunn).** Čuvajte se ponarejanj in pazite na zeleno znamko „nuna“, ki je registrirana v vseh naprednih državah. Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo izdelovalcu vsaki dan.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh vrst: vino Teran, Istrsko, Opolo, Vis, najfinejša vina v buteljkih, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.

Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščene od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvaliscentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vsa potrebna vsebina, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

	liter po 32 novč.
Istrski teran	34
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	38
Vino Opollo	40
Belo vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Mlad mož

izkušen mlinar, vešč slovenščine nemščine v besedi in pismu.

išče primerne službe,

tudi ko potovalec. Naslov upravnštvu „Slovenke“ v Trstu, ulica Molin piccolo št. 3. II.

Razpis učiteljske službe za risanje.

Na tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli oddati je učiteljsko mesto za risanje in sicer v II. tečaju po 3 ure na teden za nauk o projekciji in v III. tečaju po 3 ure na teden za strokovno risanje za klesarje (kamnoseke). — Vseh 6 ur se lahko izpolni v enem dnevu.

Učna nagrada se določi po dogovoru. Potnina se posebej plača.

Prosilci naj svoje dokumentirane prošnje dološljejo popisanemu odboru do 10. avgusta t. l.

Šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole za klesarje na Nabrežini.

dne 16. junija 1901.

„Durator.“

Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3-4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirdilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Zaloga dalmatinskih vin

iz lastnih kleti in istrski teran toplo priporoča cenjenim družinam, gg. krčmarjem in hotelirjem. Simeon Pavlinovič v Trstu, Via Chiozza 11.

Nova mlekarina

pristave v Kočah vdobiva vsak dan sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica S. Giovanni št. 3 v Trstu.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 novč., za na dom po 30 novč. liter. Rebula iz Brd po 32 novč. liter. Vinski očet po 12 novč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 novč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popravljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova pekarna in sladčičarna MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkih in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Ženitna ponudba.

Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovec in lastnik dolro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu ženitve: s pridno, omikano, dobrosrčno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto.

Sprejemajo se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča: Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter veselje priženiti se k tovarniškemu podjetju.

Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se diskretno vrne, naj se pošiljajo v zapečatenem zavitku pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

**Srečkanje
že v torek.**

**Glavni dobitek v vrednosti
30.000 KRON**

**Srečke „Concordia“
po 1 krono.**

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o.,
Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

— Kozuhar in izdelovalec kap —
Odlikovnan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kozuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kozuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mēbljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lornjete vdolane v želvino kost, dalnogledi za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlice, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

**Ravasinijev
železnati kinin.**

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Vdobiva se samo v

LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljave s povzetjem.

Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna
PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja,
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge
SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893.	gld. 58.071.673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih	30.541.700-64
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894.	169.929.625-03
Plačana povračila:	
a) v letu 1894.	9.737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894.	292.401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.